

Uzasadnienie

Celem nowelizacji rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem zmienianym”, jest poprawa identyfikacji miodów na rynku w zakresie państwa pochodzenia. Proponowana zmiana jest odpowiedzią na wnioski pszczelarzy, którzy zwracali się do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z postulatami wprowadzenia skutecznych działań informacyjnych mających na celu udostępnienie konsumentom informacji o pochodzeniu miodu.

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 15 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1688 z późn. zm.), zgodnie z którym minister właściwy do spraw rynków rolnych w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi sposób znakowania i szczegółowy zakres informacji podawanych w oznakowaniu poszczególnych rodzajów środków spożywczych.

Oznakowanie miodu w zakresie kraju pochodzenia na poziomie wspólnotowym reguluje Dyrektywa Rady 2001/110/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do miodu (Dz. U. UE. L. z 2002 r. Nr 10, str. 47 z późn. zm.). Zgodnie z przepisami ww. Dyrektywy na etykiecie wskazuje się kraj lub kraje pochodzenia, gdzie miód został zebrany. Jednakże jeżeli mieszanka miodów pochodzi z więcej niż jednego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, wskazanie kraju pochodzenia nie jest obowiązkowe i może zostać zastąpione jednym z oznaczeń: mieszanka miodów pochodzących z UE, mieszanka miodów niepochodzących z UE lub mieszanka miodów pochodzących z UE i niepochodzących z UE.

Obecnie w Polsce zasady oznakowania miodu w zakresie kraju pochodzenia reguluje § 15 rozporządzenia zmienianego. Zgodnie z ust. 2 pkt 3 ww. rozporządzenia w oznakowaniu miodu w opakowaniach podaje się dodatkowo nazwę państwa lub państw pochodzenia, w których miód został zebrany, a w przypadku gdy miód pochodzi więcej niż jednego państwa – informację, że jest to mieszanka miodów: pochodzących z UE, niepochodzących z UE, czy też mieszanka miodów pochodzących z UE i niepochodzących z UE.

Taka konstrukcja wyżej przytoczonych przepisów prawa umożliwia nie wskazywanie na etykiecie kraju pochodzenia i niewiele mówi konsumentowi o pochodzeniu danego miodu.

Powyższe określenia w praktyce pozbawiają konsumenta prawa do informacji o państwie pochodzenia miodu. Sytuacja taka powoduje możliwość ukrycia państwa lub państw pochodzenia miodów importowanych z krajów trzecich niespełniających norm UE, które to zjawiska osłabiają europejską produkcję miodu oraz narusza podstawowe zasady równej konkurencji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, etykiety żywności powinny być jasne i zrozumiałe, aby były pomocne dla konsumentów, którzy chcą dokonywać bardziej świadomych wyborów dotyczących żywności i diety. Badania pokazują, że dobra czytelność jest ważnym elementem zwiększania prawdopodobieństwa, że informacje na etykiecie będą mieć wpływ na jej odbiorców, a nieczytelne informacje o produkcie stanowią jedną z głównych przyczyn niezadowolenia konsumentów z etykietowania żywności (motyw 26).

Zaznaczyć należy, że Parlament Europejski w przyjętej w dniu 18 grudnia 2019 r. rezolucji w sprawie inicjatywy UE na rzecz owadów zapylających (2019/2803(RSP)) zaapelował do Komisji i państw członkowskich o wspieranie sektora pszczelarskiego dzięki zwiększeniu kontroli przywozu, aby uniknąć przywozu podrabianego miodu, oraz poprzez wprowadzenie obowiązku oznaczania pochodzenia miodu (z podaniem nazwy każdego z krajów pochodzenia) w przypadku miodów mieszanych.

Związek między jakością i pochodzeniem miodu został podkreślony w Dyrektywie Rady 2001/110/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnoszącej się do miodu (motyw 5). Niezbędne jest, aby dostępna była pełna informacja w tych sprawach, tak aby konsument nie był wprowadzany w błąd odnośnie do jakości produktu. Interesy poszczególnych konsumentów w zakresie geograficznych właściwości miodu oraz pełnej przejrzystości w tym względzie wymagają tego, aby na etykiecie zawarto nazwę kraju pochodzenia, w którym miód został zebrany.

Dlatego w projektowanym rozporządzeniu proponuje się, uściślenie oznakowania miodu poprzez wskazanie, że jeśli miód składa się z mieszanki miodów pochodzących z więcej niż jednego państwa, to na etykiecie należy podać nazwy państw w kolejności malejącej, począwszy od nazwy państwa z którego miód stanowi objętościowo największą zawartość w produkcie. Powyższa regulacja jest istotna dla konsumenta z punktu widzenia identyfikacji miodu w zakresie państwa pochodzenia.

Podobne rozwiązania w zakresie etykietowania zostały wprowadzone w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Rozwiązania nakładające obowiązek oznaczania wszystkich krajów pochodzenia w miodzie mieszanym obowiązują w takich krajach jak Węgry, Włochy, Cypr, Grecja, Hiszpania, Malta, Francja czy Portugalia.

Zmiany zawarte w § 1 pkt 2 projektowanego rozporządzenia polegają na zmianie odesłań do obecnie obowiązującego rozporządzenia tj. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2022 r. w sprawie sposobu ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego (Dz.U. poz. 1640).

Zaproponowane okresy przejściowe polegają na umożliwieniu przedsiębiorcom wprowadzania do obrotu miodów w opakowaniach niespełniających wymagań określonych w § 15 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia zmienianego w § 1 pkt 1 w brzmieniu nadanym rozporządzeniem, zgodnie z dotychczasowymi przepisami w zakresie kraju pochodzenia do wyczerpania zapasów, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia.

Proponowany termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia jest wystarczający do przystosowania się do wprowadzanych regulacji, a jednocześnie przewidziano odpowiednie przepisy przejściowe.

Regulacja ma zasięg krajowy. Nie wprowadza się dodatkowych wymagań, które wpływałyby na swobodny przepływ towarów.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod numerem 576.